

Warszawa, dnia 29 maja 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych
Radosław Sikorski
BDG.0211.1.2014 / 4

Wg rozdzielnika

Na podstawie § 12 ust. 5 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) w związku z § 170 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979) przesyłam w załączeniu nowy **projekt założeń ustawy o zmianie zasad funkcjonowania służby zagranicznej** (dotychczasowy tytuł projektu: „*założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw*”), z uprzejmą prośbą o zapoznanie się i zgłoszenie ewentualnych uwag w terminie 14 dni od daty otrzymania projektu (również na nr faksu: 22 5238225 i w formie elektronicznej na adres: pawel.wieleba@msz.gov.pl).

Otrzymują:

- 1) Fundacja im. Stefana Batorego,
- 2) Fundacja Panoptykon
- 3) Helsińska Fundacja Praw Człowieka
- 4) Instytut Kościuszki
- 5) Instytut Sobieskiego
- 6) Instytut Spraw Obywatelskich
- 7) Polska Izba Ochrony Osób i Mienia
- 8) Polski Związek Pracodawców „Ochrona”
- 9) Stowarzyszenie Absolwentów Krajowej Szkoły Administracji Publicznej
- 10) Stowarzyszenia Amnesty International
- √ 11) Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich
- 12) Stowarzyszenie Rodzin Dyplomatów

wersja z 29 maja 2014 r.

Projekt założeń ustawy o zmianie zasad funkcjonowania służby zagranicznej

I. Cel projektowanej ustawy

Prowadzona od siedmiu lat modernizacja polskiej służby zagranicznej dokonuje się w ramach prawnych, które powstawały w 2001 r., przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Doświadczenia ostatnich lat dają podstawy do twierdzenia, że przyjęte rozwiązania okazały się w dużej mierze właściwe i pozwoliły na skuteczne działania i realizację zadań służby zagranicznej. Niemniej jednak, w konfrontacji z nadchodzącymi nowymi potrzebami i coraz to wyższymi wymogami stawianymi służbom dyplomatycznym istnieje poważne ryzyko, iż niektóre mechanizmy w konfrontacji z nimi staną się nieadekwatne i niewystarczająco efektywne.

Wyzwania minionej dekady, takie jak umacnianie pozycji Rzeczypospolitej Polskiej w NATO, udział Polski w misji irackiej i afgańskiej, negocjacje i akcesja do Unii Europejskiej oraz wykorzystywanie tego członkostwa, w tym podczas pierwszej polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, wejście Polski do strefy Schengen, czy też pojawienie się nowej, blisko dwumilionowej emigracji, dają asumpt do przeprowadzenia zasadniczej weryfikacji istniejących rozwiązań organizacyjnych i napotykanych barier prawnych, związanych ze stosowaniem obowiązującej regulacji. Zdobyte przy realizacji zadań w ww. okolicznościach, doświadczenia są kapitałem, który odpowiednio wykorzystany, przyczyni się do budowy zorientowanej na rezultat i coraz bardziej efektywnej w swoich działaniach służby zagranicznej.

Doświadczenia związane ze stosowaniem ustawy o służbie zagranicznej w jej obowiązującym kształcie wykazują, że niektóre przyjęte wówczas rozwiązania stały się mało elastyczne i nieadekwatne do nowych potrzeb i form współpracy, zarówno w ramach administracji publicznej, jak także w ramach współpracy ze służbami dyplomatycznymi innych państw. Powoduje to problemy natury organizacyjnej, a nawet merytorycznej, do interpretacji których istniejąca regulacja staje się niewystarczająca, a miejscami nawet niemożliwa do pogodzenia z interesem służby zagranicznej.

Stworzenie precyzyjnych przepisów, regulujących najważniejsze aspekty pracy służby zagranicznej, przy jednoczesnym zachowaniu zasady minimalnej potrzebnej regulacji, pozwalają, wzorem innych państw członkowskich Unii Europejskiej, zbudować ramy prawne dla służby zagranicznej i wyposażyć ją w instrumenty, które pomogą jej sprostać wymaganiom nowoczesności i poprawią jej zdolność do sprawnego reagowania na nowe wyzwania.

Zasadnicza, ustrojowa koncepcja zmian zakłada jednocześnie utrzymanie w przepisach powiązania służby zagranicznej ze służbą cywilną oraz wzmocnienie ochrony specyfiki służby zagranicznej. Za realizacją jednej i drugiej zasady przemawiają istotne względy prawne i praktyczne. Służba zagraniczna, będąca częścią systemu służby cywilnej realizuje zadania odznaczające się wyjątkową specyfiką i wymagające utrzymania i rozwoju szczególnego systemu ich obsługi, szkolenia kadr, oceny wykonywania powierzonych zadań oraz szczególnych praw i obowiązków osób wchodzących w jej skład. Proponowane rozwiązania prawne odpowiadają systemowej koncepcji służby cywilnej ujętej w Konstytucji RP i w ustawie o służbie cywilnej, a także w innych ustawach, które mają wpływ na służbę zagraniczną, z zastrzeżeniem minimalnej dopuszczalnej ingerencji w te ustawy.

Na podstawie nabytych doświadczeń, zgłaszanych przez interesariuszy tych rozwiązań, zarówno znajdujących się wewnątrz służby zagranicznej, jak także tych znajdujących się poza jej ramami, przeprowadzona została analiza, która pozwoliła wskazać na kwestie, wymagające dostosowania do nowych okoliczności, a także wprowadzić takie mechanizmy, które w krótszej lub dłuższej perspektywie czasowej mogłyby być skutecznie zaadoptowane do pojawiających się dla służby zagranicznej wyzwań.

II. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania, w tym dotyczące zniesienia dotychczasowych lub powołania nowych instytucji

A. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE SŁUŻBY ZAGRANICZNEJ

1) Cel istnienia (misja) służby zagranicznej

Obowiązująca ustawa o służbie zagranicznej nie określa celu jej istnienia (misji). Proponuje się, aby wzorem innych ustaw ustanawiających grupy zawodowe funkcjonariuszy publicznych, wskazać podstawowy cel powołania tej służby, którym będzie *profesjonalne wykonywanie zadań w zakresie spraw zagranicznych i członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej*.

2) Skład służby zagranicznej

Proponuje się rozszerzenie funkcjonowania służby zagranicznej na komórki organizacyjne Ministerstwa Spraw Zagranicznych realizujące zadania w ramach działu członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Pożądanym jest także zwiększenie zakresu dostępu do stanowisk dyrektorów i zastępców dyrektorów na ogólnych zasadach wynikających z ustawy o służbie cywilnej. Wydaje się bowiem zasadnym, aby wymóg posiadania stopnia dyplomatycznego odnosił się tylko wyższych stanowisk w merytorycznych komórkach organizacyjnych, w których warunkiem niezbędnym dla prawidłowego wykonywania zadań tych komórek jest posiadanie przez kandydata specjalistycznej wiedzy z zakresu stosunków międzynarodowych, prawa dyplomatycznego i konsularnego, itp. Biorąc zaś pod uwagę fakt, iż zadania realizowane

przez biura są właściwie tożsame dla wszystkich ministerstw – brak jest uzasadnienia, by osoby kierujące tymi komórkami w Ministerstwie Spraw Zagranicznych musiały posiadać stopień dyplomatyczny. Rolą tych stanowisk jest bowiem zapewnienie przede wszystkim sprawnego funkcjonowania aparatu administracyjnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które mogą zapewnić wyspecjalizowani eksperci, spełniający wymagania określone w art. 53 ustawy o służbie cywilnej, ale niekoniecznie posiadający stopień dyplomatyczny. W związku z powyższym zakłada się, iż wymóg posiadania wyższego stopnia dyplomatycznego (o czym mowa w pkt II A 3) zostanie ograniczony jedynie do stanowiska dyrektora generalnego służby zagranicznej oraz stanowisk dyrektorów zastępców dyrektorów departamentów, w rozumieniu ustawy o Radzie Ministrów. Wymóg posiadania stopnia dyplomatycznego nie obejmie stanowisk dyrektora i zastępcy dyrektora w pozostałych komórkach organizacyjnych.

3) Katalog stopni dyplomatycznych

W obowiązującej ustawie określony został katalog ośmiu stopni dyplomatycznych, bez sprecyzowania wymogów, które muszą spełniać dyplomaci dla uzyskania poszczególnych z nich. Efektem takiego stanu rzeczy jest ryzyko uznaniowości w ustalaniu wynagrodzeń i nadawaniu stopni dyplomatycznych, utrudnione planowanie kadrowe, czy też brak zdefiniowanych kryteriów awansu członków służby zagranicznej posiadających stały stopień dyplomatyczny.

Proponuje się określenie w ustawie precyzyjnych wytycznych do uregulowania w akcie wykonawczym - do wydania którego upoważniałby obecny art. 27 ust. 2 ustawy - wymogów, których spełnienie warunkuje otrzymanie kolejnego stopnia dyplomatycznego. Zakłada się, że najwyższy w służbie zagranicznej stopień dyplomatyczny mógłby być nadany wyłącznie temu członkowi służby zagranicznej, który przynajmniej jeden raz pełnił funkcję kierującego placówką zagraniczną (tj. pełnomocnego przedstawiciela RP w innym państwie lub przy organizacji międzynarodowej, kierownika urzędu konsularnego lub dyrektora instytutu polskiego). Do pozostałych wymogów należeć będą: staż pracy w służbie zagranicznej, za równoważny z którym uważać się będzie staż pracy w instytucjach i agendach Unii Europejskiej, organizacjach międzynarodowych, a także w urzędach administracji centralnej (o ile obowiązki wykonywane przez pracownika umożliwiły mu nabywanie w tym okresie doświadczenia w dziedzinie stosunków zagranicznych), a także określony w ww. rozporządzeniu okres pełnienia służby w niższym hierarchicznie stopniu dyplomatycznym. Ostatni z wymogów nie będzie dotyczył nadania pierwszego stopnia dyplomatycznego, gdyż w takim przypadku nie można zastosować kryterium pełnienia służby w niższym hierarchicznie stopniu.

Ponadto proponuje się dokonanie podziału stopni dyplomatycznych na niższe (do I sekretarza) i wyższe (od radcy). Ma to na celu umożliwienie zróżnicowania wymagań dotyczących obu grup, a mianowicie wprowadzenie egzaminu dyplomatyczno-konsularnego drugiego stopnia, którego zdanie będzie warunkiem uzyskania stopnia radcy.

Proponuje się także, aby warunkiem nadania niższego stopnia dyplomatycznego było zdanie egzaminu dyplomatyczno-konsularnego pierwszego stopnia, a warunkiem nadania wyższego stopnia dyplomatycznego – zdanie egzaminu dyplomatyczno-konsularnego drugiego stopnia. Wymóg posiadania wyższego stopnia dyplomatycznego będzie obowiązkowy dla kandydatów ubiegających się o stanowisko dyrektora generalnego służby zagranicznej oraz dyrektorów departamentów, w rozumieniu ustawy o Radzie Ministrów.

Zakłada się także iż stopień dyplomatyczny będzie mógł zostać nadany członkowi służby zagranicznej, który posiadać będzie zdolność fizyczną i psychiczną do długotrwałego wykonywania obowiązków służbowych w placówkach zagranicznych, w warunkach wymagających szczególnej dyscypliny i dyspozycyjności.

Przepis ten, zastępując obecne ogólne wymaganie dotyczące odpowiedniego stanu zdrowia psychicznego i fizycznego (art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy), będzie podkreślał specyficzny charakter pracy członka służby zagranicznej, a dotychczasowy zakres badań zdrowotnych zostanie uzupełniony o wymóg poddania się także badaniom psychologicznym, w celu potwierdzenia zdolności do wykonywania zadań w specyficznych warunkach placówki zagranicznej. Proponuje się, aby badaniom zdrowotnym i psychologicznym członkowie służby zagranicznej byli poddawani przed uzyskaniem stopnia dyplomatycznego, a po jego uzyskaniu przed każdym skierowaniem na placówkę.

4) Wykonywanie zadań Ministra Obrony Narodowej w placówkach zagranicznych

Proponuje się doprecyzowanie i rozwinięcie zapisów art. 10 ustawy przez wskazanie, że:

- w strukturze ambasad mogą być tworzone komórki organizacyjne (ataszaty obrony) lub jednoosobowe stanowiska (attaché obrony) wykonujące zadania na rzecz Ministra Obrony Narodowej, natomiast w strukturze stałych przedstawicielstw przy organizacjach międzynarodowych mogą być tworzone stanowiska lub komórki organizacyjne wykonujące zadania na rzecz Ministra Obrony Narodowej – takie rozwiązanie byłoby zgodne z dotychczasową praktyką;
- doprecyzowanie, że ataszatem obrony kieruje attaché obrony;
- wskazanie, że wyznaczenia na stanowiska służbowe, o których mowa wyżej, dokonuje organ właściwy do wyznaczania żołnierza zawodowego na stanowisko służbowe poza granicami kraju, za zgodą dyrektora generalnego służby zagranicznej;
- wskazanie, że za ochronę informacji niejawnych, przetwarzanych przez ataszat obrony lub attaché obrony, w szczególności za zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania tej ochrony, odpowiada attaché obrony – przepis ten usunąłby pojawiające się wątpliwości proceduralne i wzmocniłby ochronę informacji niejawnych przetwarzanych w ataszatach.

Proponuje się pozostawienie bez zmian treści obecnego zapisu art. 10 ust. 1, ustawy dotyczącego odesłania do przepisów odrębnych w zakresie stosunku służbowego oraz praw i obowiązków żołnierzy zawodowych.

Przepis art. 10 ust. 3 ustawy, dotyczący wspólnego zarządzenia ministra właściwego do spraw zagranicznych i Ministra Obrony Narodowej proponuje się uzupełnić o sformułowanie, że dotyczy ono także trybu kwalifikacji i wyznaczania na stanowiska.

Odnosnie zapisów dotyczących nadawania stopnia attaché obrony i pokrewnych (art. 6 ust. 2 ustawy) proponuje się doprecyzowanie, że dotyczy to żołnierzy zawodowych wyznaczonych do wykonywania zadań Ministra Obrony Narodowej w ambasadach. Żołnierzom wykonującym zadania Ministra Obrony Narodowej w stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, gdzie nie tworzy się ataszatów obrony, nadawane są stopnie dyplomatyczne, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy.

5) Wykonywanie zadań ministra właściwego działu administracji rządowej w placówkach zagranicznych

W strukturach placówek zagranicznych mogą być tworzone wydziały lub stanowiska, które będą wykonywać zadania na rzecz ministra właściwego działu administracji rządowej. W celu spójnego uregulowania zasad ich powoływania i działania proponuje się dodanie przepisów stanowiących, że:

- po rozpatrzeniu wniosku ministra właściwego działu administracji rządowej dyrektor generalny służby zagranicznej mógłby podjąć decyzję o utworzeniu lub likwidacji wydziału, bądź stanowiska, które wykonywałyby zadania na rzecz tego ministra;
- formalnego wyznaczenia na stanowiska dokonywałby dyrektor generalny służby zagranicznej, który wyrażałby zgodę na propozycję ministra właściwego działu administracji rządowej (w przypadku braku zgody przedstawiona musiałaby być inna kandydatura);
- dyrektor generalny służby zagranicznej mógłby nadać osobie wyznaczonej na takie stanowisko stopień dyplomatyczny na czas wykonywania obowiązków w placówce zagranicznej.

Pracownikowi wykonującemu zadania na rzecz ministra właściwego działu administracji rządowej przysługiwać będą te same świadczenia co członkom służby zagranicznej skierowanym przez dyrektora generalnego służby zagranicznej do wykonywania obowiązków w placówce zagranicznej.

Za przygotowanie i sprawdzenie kwalifikacji wyznaczanego pracownika w zakresie zadań ministra właściwego działu administracji rządowej – odpowiedzialny będzie ten minister, a w pozostałym zakresie, związanym z zajmowaniem stanowiska w placówce zagranicznej – dyrektor generalny służby zagranicznej.

Szczegółowe zasady wykonywania obowiązków służbowych na stanowiskach wykonujących zadania na rzecz innych ministrów, tryb finansowania tych stanowisk,

a w przypadku wydziałów także zasady funkcjonowania tych wydziałów w strukturze placówek zagranicznych - określane będą w drodze porozumienia pomiędzy ministrem właściwym do spraw zagranicznych, a ministrem właściwego działu administracji rządowej.

6) Skierowania do pracy w instytucjach i organizacjach międzynarodowych oraz działaniach prowadzonych przez organizacje międzynarodowe

Proponuje się uregulowanie kwestii kierowania przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych członków służby zagranicznej do pracy w instytucjach i organizacjach międzynarodowych oraz działaniach prowadzonych pod auspicjami organizacji międzynarodowych. Uregulowanie takie jest konieczne ze względu na zmiany w Unii Europejskiej po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, powstanie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz rosnącą liczbę Polaków pełniących funkcje w strukturach Unii Europejskiej, NATO i innych organizacji międzynarodowych. Uregulowania wymaga też udział członków służby zagranicznej w misjach i operacjach kryzysowych tych organizacji.

Zakłada się, że skierowanie członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych na czas nieokreślony mogłoby nastąpić, za jego zgodą, do instytucji lub organizacji międzynarodowych oraz działań prowadzonych w ramach tych organizacji, co może być wynikiem m.in. współpracy rozwojowej (delegowanie ekspertów do krajów beneficjentów pomocy), jak też współpracy politycznej (praktykowana wymiana kadr z innymi ministerstwami spraw zagranicznych).

Ponadto proponuje się określenie procedury prawnej kierowania przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych do instytucji i organizacji międzynarodowych oraz działań prowadzonych przez te organizacje polskich ekspertów (np. sędziów, czy pracowników kontraktowych) nie będących pracownikami Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Z osobami tymi dyrektor generalny służby zagranicznej będzie zawierał umowę o pracę na czas określony – wykonywania obowiązków w ramach instytucji lub organizacji międzynarodowej oraz na okres trwania umowy będzie mógł im nadać w razie potrzeby stopień dyplomatyczny. Osoby te nie będą jednak członkami służby zagranicznej i nie będą korzystały z uprawnień członków służby zagranicznej.

Proponuje się, aby osoby oddelegowywane do pracy za granicą korzystały z takich samych dodatków i świadczeń, jak pracownicy wykonujący obowiązki w placówkach zagranicznych, chyba, że instytucja lub organizacja przyjmująca zapewniałaby określone świadczenie na tym samym lub wyższym poziomie.

Proponuje się ponadto usankcjonowanie rozwiązania umożliwiającego dyrektorowi generalnemu służby zagranicznej, w drodze porozumienia z właściwymi organami instytucji międzynarodowej i w trybie przepisów właściwych dla tych instytucji, pozyskiwać do okresowego wsparcia Ministerstwa Spraw Zagranicznych obywateli polskich lub obywateli innych krajów członkowskich Unii Europejskiej (z zastrzeżeniem ograniczeń, wynikających z przepisów ustawy o służbie cywilnej), zatrudnionych na stałe w instytucjach międzynarodowych, w szczególności w instytucjach i organach Unii Europejskiej.

7) Kompetencja ambasadora

Proponuje się wzmocnienie pozycji ambasadora RP, jako koordynatora i strażnika interesów Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami kraju, w obszarze jego akredytacji.

Rozszerzone uprawnienia ambasadora w państwie przyjmującym i przy organizacji międzynarodowej dotyczyłyby:

- w związku z uchwaleniem przez Radę Ministrów Priorytetów polskiej polityki zagranicznej – uprawnienia ambasadora określone w art. 19 ust. 1 pkt 3 dotyczyłyby nie tylko założeń, ale także priorytetów polskiej polityki zagranicznej;
- organy władzy publicznej oraz kierownicy podległych im jednostek organizacyjnych zobowiązane byłyby zapewnić ambasadorowi współuczestniczenie w istotnych dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej relacjach z państwem przyjmującym, a w szczególności zobowiązane byłyby do informowania ambasadora o planowanych oraz podejmowanych działaniach,
- jeżeli, w ocenie ambasadora, działania planowane lub podejmowane przez przedstawicieli organów i jednostek, o których mowa wyżej nie byłyby korzystne dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej, ambasador przekazywałby stosowną informację ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, który w porozumieniu z właściwym organem władzy publicznej mógłby wydać wiążące zalecenia dalszego postępowania,

Ponadto proponuje się dodanie uprawnienia ambasadorowi w państwie przyjmującym w przypadku wystąpienia na terytorium państwa przyjmującego sytuacji kryzysowej, w szczególności zagrażającej bezpieczeństwu obywateli polskich, do wydawania wiążących poleceń przedstawicielom polskiej administracji rządowej i samorządowej znajdującym się w państwie przyjmującym.

8) Służba Ochrony i Kontaktu

Jednym z zadań Biura Ochrony Rządu jest ochrona polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz przedstawicielstw przy organizacjach międzynarodowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Objęcie ochroną danej placówki zagranicznej przez Biuro Ochrony Rządu odbywa się na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W praktyce ochroną tą objęte są jedynie placówki zakwalifikowane do najbardziej zagrożonych, w szczególności znajdujące się w strefie działań wojennych. W związku z powyższym podstawowe standardy ochrony dla placówek zagranicznych powinny zostać zapewnione przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Proponuje się zatem utworzenie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, podległej ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych Służby Ochrony i Kontaktu, która działałaby w celu ochrony wyznaczonych obiektów Ministerstwa Spraw Zagranicznych i placówek zagranicznych oraz do zapewnienia pierwszego kontaktu w relacjach z interesantami placówki zagranicznej.

Do zadań Służby Ochrony i Kontaktu należeć będzie:

- ochrona osób i mienia placówek zagranicznych oraz wyznaczonych obiektów krajowych podległych ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych;
- nawiązywanie pierwszego kontaktu w relacjach z interesantami placówek zagranicznych;
- przeciwdziałanie fizycznemu dostępowi osób nieuprawnionych do pracowników placówki zagranicznej oraz obiektów i pomieszczeń;
- przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym i kryminalnym na terenie placówek zagranicznych i wyznaczonych obiektów Ministerstwa Spraw Zagranicznych;
- nadzór nad funkcjonowaniem systemów zabezpieczeń technicznych obejmujących ochronę placówek zagranicznych i wyznaczonych obiektów Ministerstwa Spraw Zagranicznych;
- ostrzeganie osób wykonujących zadania w placówce zagranicznej i wyznaczonych obiektach Ministerstwa Spraw Zagranicznych, o potencjalnych zagrożeniach oraz podejmowanie działań opisanych w procedurach postępowania w sytuacjach kryzysowych;
- informowanie osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo placówki zagranicznej i wyznaczonych obiektów Ministerstwa Spraw Zagranicznych o wszelkich spostrzeżeniach mogących mieć wpływ na poziom bezpieczeństwa pracowników oraz obiektów placówki zagranicznej;
- udział w przeciwdziałaniu i likwidacji skutków sytuacji kryzysowych w placówkach zagranicznych i wyznaczonych obiektach Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Pracownicy Służby Ochrony i Kontaktu wykonując zadania, o których mowa powyżej, w zakresie ochrony w granicach chronionych obszarów i obiektów, jeżeli byłoby to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urzędzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób, będą mieli prawo do:

- ustalania uprawnień do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych oraz legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- wezwania osób do opuszczenia obszaru lub obiektu w przypadku stwierdzenia braku uprawnień do przebywania na terenie chronionego obszaru, lub obiektu albo stwierdzenia zakłócania porządku;
- ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób w ręce Policji lub innym właściwym organom;
- dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagażu, a także sprawdzania środków transportu i ładunków;

- o ile nie stoi to w sprzeczności z prawem państwa przyjmującego, użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7 i 12 lit. a ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej w granicach chronionych obiektów i obszarów w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1-6, 8 i 10-14 tej ustawy.

Czynności te wykonywane będą z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

Pracownicy Służby Ochrony i Kontakt, wykonujący czynności służące realizacji powierzonych im zadań, będą mieli prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom, także za pomocą urządzeń audiowizualnych.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywać się będzie na zasadach określonych w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Pracownikiem Służby Ochrony i Kontakt będzie mogła zostać osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie;
- ukończyła 21 lat;
- korzysta z pełni praw publicznych;
- cieszy się nieposzlakowaną opinią;
- daje rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- posiada znajomość języka angielskiego lub rosyjskiego co najmniej na poziomie A2;
- posiadająca co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe w obszarach bezpieczeństwa, ochrony osób i mienia lub służby w formacjach mundurowych;
- posiada zdolność fizyczną i psychiczną do wykonywania zadań, stwierdzoną orzeczeniami lekarskimi i psychologicznymi, których ważność nie upłynęła;
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Proponuje się, aby minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określił w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres, tryb przeprowadzenia badań lekarskich i psychologicznych, okres ich ważności oraz maksymalne stawki opłat za badania lekarskie i psychologiczne, uwzględniając potrzebę zapewnienia, aby wyniki badań odzwierciedlały stan zdrowia osób poddających się badaniu, a stawki opłat odpowiadały kosztom przeprowadzonych badań.

Pracownik Służby Ochrony i Kontaktu Ochrony w czasie wykonywania obowiązków służbowych zobowiązany będzie do noszenia przepisowego umundurowania i wyposażenia.

Proponuje się także, aby minister właściwy do spraw zagranicznych określił, w drodze rozporządzenia, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia placówek zagranicznych, wyznaczonych obiektów urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych na terenie kraju oraz interes służby zagranicznej,

- tryb przeprowadzenia naboru do Służby Ochrony i Kontaktu;
- strukturę organizacyjną Służby Ochrony i Kontaktu;
- wyposażenie pracowników Służby Ochrony i Kontaktu;
- sposób magazynowania, przechowywania oraz wydawania środków przymusu bezpośredniego;
- wzór umundurowania i oznaki służbowej pracownika Służby Ochrony i Kontaktu;
- zakres podnoszenia kwalifikacji pracowników Służby Ochrony i Kontaktu.

Pracownicy Służby Ochrony i Kontaktu przy wykonywaniu czynności służbowych korzystając będą z ochrony prawnej, przewidzianej w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych.

9) Kartoteki kontaktów

Proponuje się, aby Minister Spraw Zagranicznych i kierownicy placówek zagranicznych uprawnieni byli do gromadzenia i przetwarzania informacji, w tym danych osobowych, mogących mieć istotny wpływ na sprawy związane z bezpieczeństwem państwa, bezpieczeństwem publicznym lub bezpieczeństwem placówki zagranicznej. Dane osobowe Minister Spraw Zagranicznych i kierownicy placówek zagranicznych mogliby przetwarzać bez wiedzy i zgody osoby, której one dotyczą. Zbiory danych osobowych przetwarzane w związku z realizacją ww. celu, nie podlegałyby rejestracji.

10) Zewnętrzna rezerwa kadrowa służby zagranicznej

W celu zapewnienia konkurencyjnego, uzupełniającego naboru wykwalifikowanych kandydatów spoza służby cywilnej na stanowiska w placówkach zagranicznych, przy jednoczesnym zachowaniu niezbędnej elastyczności procesów naboru, proponuje się ustanowienie zewnętrznej rezerwy kadrowej służby zagranicznej, zwanej dalej „rezerwą kadrową”.

Rezerwa kadrowa będzie miała uzupełniający charakter. Stanowisko w placówce zagranicznej będzie mogło być obsadzone przez osobę z rezerwy kadrowej w sytuacji, kiedy nie uda się obsadzić go w innym trybie.

Zakłada się, że o przyjęcie do rezerwy kadrowej będą mogły ubiegać się osoby deklarujące chęć objęcia stanowiska na placówce zagranicznej i spełniające określone w ogłoszeniu o konkursie kwalifikacyjnym wymagania.

Nabór do rezerwy kadrowej będzie otwarty oraz konkurencyjny i odbywać będzie się w drodze konkursu kwalifikacyjnego. Konkurs będzie miał na celu sprawdzenie poziomu wiedzy ogólnej i stopnia znajomości języka obcego u kandydatów oraz ich predyspozycji i przydatności do pracy w służbie zagranicznej, przy czym sprawdzenie wiedzy odbywać się będzie z zachowaniem zasady anonimowości. Ocenie podlegać będzie także dotychczasowe doświadczenie zawodowe i przebieg pracy, w tym dotychczasowe doświadczenie w służbie zagranicznej.

Ogłoszenie o konkursie kwalifikacyjnym do rezerwy kadrowej zamieszczane będzie w Biuletynie Informacji Publicznej przez dyrektora generalnego służby zagranicznej, do którego kompetencji należeć będzie organizacja i przeprowadzenie konkursu.

Minister właściwy do spraw zagranicznych, uwzględniając potrzebę zapewnienia obiektywności postępowania, sprawnego przeprowadzenia egzaminów, wszechstronnej oceny wiedzy, umiejętności i predyspozycji kandydatów do pracy na placówkach zagranicznych, powszechności dostępu do egzaminu oraz jawności wyników prac komisji konkursowej określi w drodze rozporządzenia:

- szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania konkursu, z uwzględnieniem przeprowadzania testów, w tym testów psychologicznych, oceny dotychczasowego doświadczenia zawodowego, w tym w służbie zagranicznej;
- treść i formy wniosku o przyjęcie do rezerwy kadrowej, z możliwością wykorzystania elektronicznych środków przekazu danych;
- zakres tematyczny egzaminu, w tym obejmujący znajomość języka obcego oraz sprawdzenia predyspozycji do pracy na placówce zagranicznej.

Proponuje się, aby osoby pozostające w rezerwie kadrowej mogły korzystać ze szkoleń na takich zasadach, jak pracownicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Udział w takim szkoleniu nie będzie podlegał obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych.

W celu umożliwienia pozyskiwania wartościowych specjalistów do służby zagranicznej, proponuje się, aby członkom służby zagranicznej, wykonującym zadania w placówce zagranicznej i posiadającym stopień dyplomatyczny nadany na czas wykonywania tych obowiązków, dyrektor generalny służby zagranicznej mógł nadać stopień dyplomatyczny na czas nieokreślony, jeżeli spełniają oni wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 3, 4 i 5, ustawy i posiadają przynajmniej sześćoiletnie doświadczenie w pracy na stanowisku w placówkach zagranicznych, a także uzyskały pozytywną ocenę okresową.

11) Ograniczenie dostępu do informacji publicznej

Proponuje się wprowadzenie regulacji w zakresie specjalnej ochrony niektórych informacji dotyczących spraw zagranicznych lub członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, których udostępnienie osobom i podmiotom niewykonującym zadań publicznych, a wymagającym dostępu do takich informacji, mogłoby osłabić ochronę interesów Rzeczypospolitej Polskiej, Polaków za granicą lub interesów Rzeczypospolitej Polskiej związanych z członkostwem w Unii Europejskiej.

Wykonywanie zadań w zakresie spraw zagranicznych i członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wiąże się wytwarzaniem, przekazywaniem i otrzymywaniem dużej ilości informacji wrażliwych, które nie powinny być udostępnione bezpośrednio ani pośrednio państwom, osobom lub podmiotom mającym konkurencyjne interesy, a które to informacje z różnych względów nie kwalifikują się, aby objąć je ochroną, jako informacje niejawne.

Brak prawnej ochrony takich informacji powoduje, że można skutecznie żądać ich udostępnienia w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, co może osłabić pozycję negocjacyjną lub procesową Rzeczypospolitej Polskiej lub w inny sposób osłabić ochronę interesów Rzeczypospolitej Polskiej lub Polaków za granicą, lub interesów Rzeczypospolitej Polskiej związanych z członkostwem w Unii Europejskiej. Uzasadnia to zatem konieczność wprowadzenia prawnych ram ochrony takich informacji.

Systemy prawne większości krajów Unii Europejskiej i NATO przewidują szereg odstępstw od dostępu do informacji publicznej nie posiadającej statusu informacji niejawnej, która dotyczy stosunków międzypaństwowych oraz aktywności służb dyplomatycznych.

W tym proponuje się, aby minister właściwy do spraw zagranicznych mógł odmówić dostępu do informacji publicznej, jeśli ujawnienie jej naruszyłoby:

- ochronę interesu publicznego w odniesieniu do stosunków międzynarodowych;
- ochronę interesu publicznego w zakresie członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej Unii Europejskiej;
- ochronę interesu Polonii i Polaków zamieszkujących za granicą;
- bezpieczeństwo członków służby zagranicznej i placówek zagranicznych, w tym w szczególności systemu ochrony i zabezpieczenia tych placówek oraz obiektów krajowych podległych ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Wyjątek od obowiązku udzielenia informacji publicznej będzie mieć zastosowanie wyłącznie na okres, przez który ochrona jest uzasadniona w oparciu o treść dokumentu i będzie mógł obejmować maksymalny okres 30 lat.

12) Aplikacja dyplomatyczno-konsularna

Proponuje się uzupełnienie i doprecyzowanie istniejących regulacji o jednoznaczne określenie, że aplikant zatrudniony jest w służbie cywilnej, a jego ocena z przebiegu aplikacji

będzie traktowana jak pierwsza ocena w służbie cywilnej, co pozwoli po pozytywnej ocenie i zdaniu egzaminu dyplomatyczno-konsularnego pierwszego stopnia na zatrudnienie na czas nieokreślony.

13) Ustanowienie Święta Służby Zagranicznej

Proponuje się, aby w ustawie dodany został przepis ustanawiający dzień 16 listopada Świętem Służby Zagranicznej. Święto będzie obchodzone co roku, w dniu, w którym Józef Piłsudski wysłał pierwszą depezę zagraniczną do przywódców państw świata, informującą o powstaniu Państwa Polskiego.

B. PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW SŁUŻBY ZAGRANICZNEJ

1) Podróże służbowe

Proponuje się określić świadczenia należne pracownikom placówek zagranicznych z tytułu podróży służbowych odbywanych na terenie państwa przyjmującego oraz poza granicami państwa przyjmującego.

Obecnie stosuje się do tego celu przepisy dotyczące podróży służbowych pracowników świadczących pracę w Polsce, które są nieadekwatne do charakterystyki pracy świadczonej w placówce zagranicznej.

Proponuje się wprowadzenie w służbie zagranicznej autonomicznego i szczególnego w stosunku do rozwiązań opartych o przepisy Kodeksu pracy systemu rozliczania kosztów i należności z tytułu podróży służbowej (w tym zwłaszcza diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz diet przyznawanych dyplomatom podróżującym po terytorium państw, w których zgodnie z akredytacją ambasadora RP wykonuje on obowiązki służbowe). System ten powinien obejmować także osoby nie będące członkami służby zagranicznej odbywające podróż służbową w celu wykonywania zadań tej służby. Założeniem nowego systemu powinno być ponoszenie przez pracodawcę rzeczywistych i niezbędnych dla konkretnej misji służbowej kosztów jej realizacji, w granicach określonych limitów, a nie - jak ma to miejsce obecnie - opłacanie kosztu biletów oraz zryczałtowanej stawki za żywienie (śniadanie, obiad i kolację). Proponuje się także zróżnicowanie wysokości limitu kosztów podróży służbowej w zależności od charakteru podróży, a także miejsca docelowego podróży, w przypadkach gdy odbywana jest ona na przykład w innym państwie pozostającym w obszarze akredytacji. Ze względu na okoliczności towarzyszące niektórym wydarzeniom dyplomatycznym należy wprowadzić możliwość ponoszenia kosztów podróży służbowej małżonka członka służby zagranicznej, jeżeli przemawia za tym interes służby zagranicznej, w tym np. ważne względy protokołarne. Decyzję w tym zakresie podejmowałby dyrektor generalny służby zagranicznej.

Proponuje się, aby minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określił, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, wykonującemu zadania służby zagranicznej z tytułu podróży służbowej na obszarze państwa przyjmującego oraz poza

granicami państwa przyjmującego. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków.

2) Wyłączenie stosowania niektórych przepisów Kodeksu pracy

Proponuje się uzupełnienie art. 28c ustawy o wskazanie, że do umów o pracę zawartych z członkami służby cywilnej skierowanych przez dyrektora generalnego służby zagranicznej do wykonywania zadań w placówce zagranicznej, a nie będących na stałe zatrudnionymi w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, z pracownikami zatrudnionymi na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych skierowanymi przez dyrektora generalnego służby zagranicznej do wykonywania zadań w placówkach zagranicznych, a nie będących na stałe zatrudnionymi w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także z innymi pracownikami wykonującymi zadania w placówce zagranicznej, zatrudnionymi na podstawie prawa polskiego nie stosuje się przepisów art. 25¹ Kodeksu pracy. Rozwiązanie to zapobiegnie roszczeniom o przekształcenie takich umów w umowy o pracę na czas nieokreślony. Wynika to z faktu, że co do zasady umowa zawarta z tymi osobami ma mieć ograniczony czasowo charakter, nawet jeżeli jest to kolejna następująca po sobie umowa. Przyjęte rozwiązanie odpowiada specyfice związanej z rotacyjnym systemem pracy w placówce zagranicznej.

Proponuje się również dodanie do ustawy o służbie zagranicznej przepisu odnoszącego się do obowiązku przeprowadzania wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich w stosunku do polskich pracowników zatrudnionych w placówkach zagranicznych na prawie polskim przez kierującego placówką zagraniczną oraz obowiązku przedstawiania orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. Proponowana zmiana nie wyłączałaby stosowania art. 229 Kodeksu pracy w stosunku do takich pracowników a jedynie pozwalała na odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących ww. zaświadczeń oraz wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich pracowników kraju w którym praca jest świadczona, pod warunkiem porównywalności badań profilaktycznych w kraju świadczenia pracy z badaniami obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten stanowiłby regulację szczególną w stosunku do art. 229 Kodeksu pracy, odsyłającą do unormowań obowiązujących w państwie wykonywania pracy.

Obecnie, zgodnie z Kodeksem pracy, pracownicy polscy zatrudnieni przez polskiego pracodawcę powinni przed przystąpieniem do pracy odbyć wstępne badania lekarskie, a w trakcie trwania stosunku pracy przeprowadzać okresowe badania lekarskie na koszt pracodawcy, który powinien również pokryć koszty przejazdu pracownika na takie badania do innej miejscowości. W przypadku pracowników zatrudnionych przez kierującego placówką zagraniczną powstaje problem pokrycia kosztów podróży do kraju w celu odbycia takich badań, co niejednokrotnie uniemożliwia zatrudnienie polskiego pracownika w placówce zagranicznej.

3) Umożliwienie powrotu członkom służby zagranicznej opuszczającym służbę

Opuszczenie służby zagranicznej przez pracownika wiąże się z utratą statusu, stopnia dyplomatycznego oraz rozwiązaniem stosunku pracy w służbie zagranicznej. Brakuje ustawowego mechanizmu „restytucji” stopnia dyplomatycznego po ponownym podjęciu pracy w służbie zagranicznej oraz w przypadku osób, które pracując poza służbą zagraniczną zdobyły kwalifikacje szczególnie cenne z punktu widzenia zapotrzebowania resortu, możliwości uwzględnienia tego faktu w treści stosunku pracy, w tym w odniesieniu do posiadanego stopnia dyplomatycznego.

Proponuje się wprowadzenie w ustawie mechanizmu czasowego „wyjścia ze służby” przy założeniu prawa do powrotu bez konieczności przeprowadzania naboru, skutkującego „restytucją” członka personelu dyplomatyczno-konsularnego w stopniu sprzed odejścia ze służby zagranicznej i wynagrodzeniem przewidzianym dla nowoobjętego stanowiska pracy. Zakłada się także wprowadzenie 7-letniej cezury – jeżeli nieobecność w służbie zagranicznej trwałaby dłużej, wówczas obligatoryjnym warunkiem powrotu byłoby odbycie uzupełniających szkoleń, określonych przez pracodawcę.

4) Uprawnienia i świadczenia związane z wykonywaniem zadań za granicą.

Proponuje się usankcjonować prawo do przebywania w kraju przyjmującym wraz z członkami rodziny. Wyjątek dotyczyłby stanowisk w placówkach zagranicznych szczególnie niebezpiecznych, z objęciem których nie będzie łączył się automatyzm przesiedlenia członków rodziny do państwa przyjmującego (tzw. *non-family posts*). W chwili obecnej przepisy nie przewidują możliwości utworzenia takich stanowisk. Jest to bardzo istotne w przypadku placówek położonych w państwach objętych strefą działań wojennych, w których nie tylko korzystanie z wyżej wymienionego katalogu świadczeń jest iluzoryczne (np. nauka dzieci w szkole typu podstawowego lub średniego) lecz także przebywanie na miejscu wraz z rodziną jest nadmiernie ryzykowne i pociąga za sobą konieczność zapewnienia całodobowej ochrony osobistej przez wyspecjalizowane formacje ochronne, co w oczywisty sposób pociąga za sobą koszty dla budżetu Państwa.

Minister właściwy do spraw zagranicznych określiłby w drodze niepublikowanego zarządzenia wykaz placówek zagranicznych szczególnie niebezpiecznych, w których nie przysługuje prawo do przebywania w kraju przyjmującym wraz z członkami rodziny.

Ponadto proponuje się doprecyzowanie, że:

- jeżeli obowiązki służbowe wykonywane są w jednej placówce zagranicznej lub placówkach zagranicznych mających siedzibę w jednym mieście przez członków służby zagranicznej będących małżonkami, świadczenia mieszkaniowe, dotyczące podróży przesiedleniowych i urlopowych, zasiłku adaptacyjnego, zwrotu kosztów nauki dzieci przysługują im jako małżeństwu, a nie każdemu z osobna;
- członkom służby zagranicznej przysługuje zwrot opłat związanych z nauką dzieci w szkole w zakresie realizacji obowiązku szkolnego, bądź innego obowiązku

wynikającego z ustawy o systemie oświaty (obowiązek przygotowania przedszkolnego).

Proponuje się także rozszerzenie delegacji ustawowej tak, aby rozporządzenie, o którym mowa w art. 30 ustawy obejmowało swoim zakresem także tryb i sposób pobierania kaucji mieszkaniowej od członka służby zagranicznej.

Usankcjonowania wymaga ponadto kwestia dodatku walutowego wypłacanego małżonkom członków służby zagranicznej skierowanych do pracy w placówkach zagranicznych i innym pracownikom placówek zagranicznych, zatrudnionym na podstawie prawa polskiego. Reguły wypłaty tego dodatku powinny podlegać podobnym regułom jak dodatku zagranicznego.

Zakłada się także zmianę, mającą na celu dostosowanie reguł opodatkowania dodatku zagranicznego podatkiem dochodowym od osób fizycznych analogicznie, jak świadczeń wypłacanych żołnierzom zawodowym oraz pracownikom wojska, a także policjantom, funkcjonariuszom celnym i Straży Granicznej wykonujących zadania poza granicami kraju. Dodatek zagraniczny wypłacany członkowi służby zagranicznej wykonującemu obowiązki w placówce zagranicznej byłby wolny od podatku dochodowego od osób fizycznych do wysokości 365 diet w roku podatkowym.

Proponuje się także, aby w sytuacji kiedy koszt leczenia członka służby zagranicznej lub członka jego rodziny w kraju urzędowania jest niewspółmiernie wysoki lub gdy standardy opieki medycznej nie zapewniają bezpiecznego leczenia w kraju przyjmującym, a koszt podróży do kraju nie przewyższa kosztów leczenia, możliwe było sfinansowanie podróży członka służby zagranicznej lub członka jego rodziny związane z koniecznością podjęcia leczenia w Polsce. Transport chorego do kraju możliwy byłby jedynie jeżeli pozwalałby na to jego stan zdrowia. Decyzję w tym zakresie podejmowałby dyrektor generalny służby zagranicznej.

5) Zasada nadrzędności interesu Rzeczypospolitej Polskiej oraz służby zagranicznej

Proponuje się wprowadzenie naczelnej zasady, iż członek służby zagranicznej, w szczególności wykonujący zadania w placówce zagranicznej jest zobowiązany do dbania o wizerunek i interes Rzeczypospolitej oraz służby zagranicznej także poza normalnymi godzinami pracy. Zasadą tą członek służby powinien kierować się wykonując powierzone mu zadania, ale także powinna być odzwierciedlona w jego postawie i zachowaniu, które powinny cechować się dbaniem o reputację Rzeczypospolitej, utrzymywaniem i budowaniem kontaktów służących wspieraniu interesów Rzeczypospolitej.

Przewiduje się także rozszerzenie katalogu wyłączeń wskazanych w art. 32 ust. 2 o członków służby zagranicznej sprawujących pieczę nad osobami wymagającymi stałej opieki lub osobami niepełnosprawnymi, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, chyba, że na taką pracę wyrażą zgodę.

Ponadto proponuje się, aby w katalogu kar przewidzianych dla członków służby zagranicznej zastąpić karę obniżenia kategorii zaszerzegowani karą obniżenia wynagrodzenia zasadniczego, nie więcej niż o 25 % - przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy.

Proponuje się także, aby członek służby zagranicznej zobowiązany był do składania dyrektorowi generalnemu służby zagranicznej oświadczenia o stanie majątkowym, niezależnie od obowiązku składania takich oświadczeń w innych miejscach.

6) Zasady Postępowania Służby Zagranicznej

Ważnym czynnikiem profesjonalizacji służby zagranicznej jest określenie i praktyczne wdrożenie wysokich standardów postępowania jej członków. Dotychczasowy stan prawny reguluje standardy postępowania członków służby zagranicznej w kilku aktach różnej rangi, nie zawsze spójnych ze sobą i charakteryzujących się różnym stopniem szczegółowości. Do najważniejszych, poza przepisami zawartymi wprost w ustawie o służbie cywilnej i ustawie o służbie zagranicznej należą:

- zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej,
- rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie ogłaszania prac naukowych i publicystycznych oraz rozpowszechniania w środkach masowego przekazu wiadomości, a także przyjmowania upominków i innych świadczeń o podobnym charakterze przez członków służby zagranicznej,
- regulamin pracy i inne wewnętrzne akty prawne Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W celu ułatwienia zaznajomienia się i stosowania standardów postępowania w służbie zagranicznej oraz zapewnienia ich spójności proponuje się opracowanie jednego aktu prawnego regulującego tę problematykę, a mianowicie Zasady Postępowania Służby Zagranicznej. Zasady byłyby wydane przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, w uzgodnieniu z Szefem Służby Cywilnej, w formie rozporządzenia. Ich naruszenie byłoby podstawą do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Proponuje się, aby w Zasadach całościowo i spójne uregulować:

- zasady profesjonalnego, lojalnego i etycznego wykonywania obowiązków służbowych,
- zasady postępowania w sytuacjach grożących wystąpieniem konfliktu interesów lub obniżeniem prestiżu służby zagranicznej, w tym dotyczące przyjmowania upominków i innych świadczeń oraz aktywności pozazawodowej,
- warunki ogłaszania prac naukowych i publicystycznych związanych ze stosunkami międzynarodowymi, a także rozpowszechniania w środkach masowego przekazu wiadomości dotyczących takich stosunków lub służby zagranicznej, w tym udzielania wywiadów i ogłaszania prac naukowych,

- zasady zachowania w państwie przyjmującym obowiązujące członków służby zagranicznej oraz zalecenia dla towarzyszących im członkom rodzin.

7) Pakiet rozwiązań chroniących interesy rodziny członka służby zagranicznej

Proponuje się uelastyczenie obecnego przepisu art. 31 ust. 2 obowiązującej ustawy, poprzez dopuszczenie zatrudnienia małżonka w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a poza granicami Unii Europejskiej za zgodą dyrektora generalnego służby zagranicznej, o ile nie stoi to w sprzeczności z interesem Rzeczypospolitej Polskiej.

Obecnie niepracującemu małżonkowi ambasadora, bądź konsula generalnego, objętemu ustawowym zakazem podejmowania zatrudnienia w państwie przyjmującym, przysługuje, określony w art. 29 ust. 5 dodatek. Jednym ze skutków tego rozwiązania jest naturalny trend do poszukiwania możliwości zatrudnienia niepracującego małżonka w placówce zagranicznej, zazwyczaj na stanowisku personelu obsługi, co jak wynika z praktyki, najczęściej nie przynosi realnych korzyści służbie zagranicznej. Innym negatywnym skutkiem obecnie stosowanych rozwiązań jest - wobec braku gwarancji zatrudnienia małżonka - pozostawanie rodziny pracownika w kraju.

Celem proponowanego rozwiązania jest odwrócenie tej tendencji, a także zniesienie barier, które skutecznie utrudniały rozwój kariery niepracujących małżonków osób kierujących placówką zagraniczną.

Innym rozwiązaniem wpływającym na wzmocnienie statusu małżonków członków służby zagranicznej skierowanych do pracy w placówce zagranicznej jest wprowadzenie obowiązku udzielania tym osobom, które są także zatrudnione w administracji publicznej urlopu bezpłatnego w urzędzie na okres pobytu małżonka w placówce zagranicznej. Okres urlopu bezpłatnego zaliczałby się do okresu, od którego zależą uprawnienia pracownicze, w wymiarze nie przekraczającym łącznych dotychczasowych okresów pracy, pod warunkiem zgłoszenia się do pracy w terminie 3 miesięcy od dnia powrotu z zagranicy.

Ponadto proponuje się włącznie do kategorii członków rodziny członka służby zagranicznej dzieci jego małżonka, niebędących jednocześnie dziećmi członka służby zagranicznej, dla których nie ustanowiono opieki lub rodziny zastępczej. Zapisana w art. 4 pkt 6 ustawy definicja członka rodziny członka służby zagranicznej wyklucza z zakresu tego pojęcia dzieci małżonka (nie będące dziećmi wspólnymi). Skutkiem tego jest brak możliwości korzystania przez dzieci małżonka ze świadczeń przysługujących członkowi rodziny członka służby zagranicznej. Należy w tym kontekście zwrócić uwagę na systemową niespójność tej definicji z definicją dziecka zapisaną w art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

C. POZOSTAŁE ZMIANY

1) Finanse publiczne

Planuje się wprowadzenie zmian w ustawie o finansach publicznych, dotyczących funkcjonowania placówek zagranicznych, umożliwiających:

- powierzenie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej nie tylko pracownikowi danej placówki zagranicznej, ale także pracownikowi innej jednostki podległej ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych,
- powierzenie obowiązków głównego księgowego nie tylko pracownikowi danej placówki zagranicznej, ale także pracownikowi innej jednostki podległej ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

Przepisy te umożliwią, w zależności od potrzeb, powierzenie tych obowiązków pracownikowi innej placówki zagranicznej, ministerstwa lub wyspecjalizowanej jednostki obsługowej w kraju, a w konsekwencji regionalizację lub centralizację księgowości i gospodarki finansowej placówek zagranicznych. Powinno to prowadzić do usprawnienia koordynacji i ograniczenia kosztów administracyjnych.

Ponadto proponuje się takie rozgraniczenie w ustawie o finansach publicznych pojęć „jednostka budżetowa mająca siedzibę poza granicami kraju” oraz „placówka zagraniczna”, które z jednej strony usankcjonuje możliwość traktowania komórek organizacyjnych placówek zagranicznych finansowanych przez innych dysponentów części budżetowych niż minister właściwy do spraw zagranicznych jako odrębnych jednostek budżetowych, a z drugiej strony da podstawy do łączenia w jedną jednostkę budżetową kilku placówek zagranicznych, występujących dalej w rozumieniu przepisów Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych jako oddzielne misje dyplomatyczne.

2) Zamówienia publiczne

Proponuje się uchylene art. 43 ustawy jako bezprzedmiotowego w świetle obowiązujących regulacji dotyczących zamówień publicznych.

D. Przepisy przejściowe i końcowe

Proponuje się, aby zmiany weszły w życie z zachowaniem przynajmniej 6 miesięcznego *vacatio legis* pozwalającego na stosowną zmianę przepisów wykonawczych oraz niezbędne przygotowania organizacyjne. Do dnia wydania nowych przepisów wykonawczych, zastosowanie miałyby dotychczasowe przepisy wykonawcze.

W konsekwencji integracji pionów proponuje się, aby dyrektor generalny służby zagranicznej, wszystkim członkom korpusu służby cywilnej zatrudnionym na czas nieokreślony w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w pionie obsługującym ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, a nieposiadającym stopnia dyplomatycznego na czas nieokreślony, na ich wniosek złożony w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, mógł nadać stopień dyplomatyczny, jeżeli osoby te w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy spełnią wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 3, 4 i 5 ustawy oraz posiadać będą co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy w urzędach obsługujących ministrów lub w urzędach centralnych organów administracji rządowej. Ponadto wymóg posiadania wyższego stopnia dyplomatycznego dla dyrektorów i zastępców dyrektorów w departamentach w pionie

członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej zostanie zawieszony na okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

<p>Nazwa projektu Projekt założeń ustawy o zmianie zasad funkcjonowania służby zagranicznej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Zagranicznych</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Nowak-Far – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Paweł Wieleba – Biuro Dyrektora Generalnego tel. 22 523 9026, e-mail: pawel.wieleba@msz.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 29 maja 2014 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac: ZD 48</p>
--	--

1. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 100 słów)

Ze względu na zmieniającą się specyfikę działania służby zagranicznej, wynikającą z wyzwań związanych z przystąpieniem Polski w ostatnim dziesięcioleciu do nowych struktur międzynarodowych, konieczne jest dostosowanie przepisów obowiązującej ustawy o służbie zagranicznej do nowych okoliczności i zadań postawionych przed polską dyplomacją. Proponowana regulacja ma na celu dostosowanie części obowiązujących rozwiązań do realiów funkcjonowania służby zagranicznej RP.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt (maksymalnie 100 słów)

W celu wprowadzenia stosownych zmian rekomenduje się zmianę ustawy o służbie zagranicznej. Regulacja ma charakter kompleksowy, jednak kierunki proponowanych rozwiązań nie mogą być tożsame w każdej dziedzinie. Stąd projekt zakłada doprecyzowanie przepisów w pewnych obszarach, w innych uelastycznienie funkcjonujących już rozwiązań, wprowadzenie całkiem nowych instytucji lub likwidację pewnych przepisów ustrojowych. Zmiana ustawy o służbie zagranicznej opierać się będzie na następujących założeniach:

- 1) W zakresie systemowym i ustrojowym:
  - określenie składu służby zagranicznej odpowiadającego potrzebom wynikającym z włączenie do niej pracowników komórek MSZ realizujących zadania w ramach działu „członkostwo Polski w Unii Europejskiej”;
  - wzmocnienie pozycji ambasadora;
  - utworzenie zewnętrznej rezerwy kadrowej.

Rozwiązania te mają służyć uproszczeniu i uporządkowaniu skomplikowanych obecnie zagadnień pracowniczych oraz pozytywnie wpływać na szybkość działania służby zagranicznej, w tym szybkość reakcji na zmieniające się okoliczności i potrzeby polityki zagranicznej, co przyczyni się do znacznego zwiększenia efektywności jej działania.

- 2) W zakresie organizacyjnym:
  - wprowadzenie nowych zasad w zakresie sposobu wykonywania zadań ministra innego działu administracji rządowej w placówkach zagranicznych i skierowanie członków służby zagranicznej do pracy w organach i instytucjach międzynarodowych, bez pozbawiania ich statusu członka służby zagranicznej;
  - ułatwienie powrotu do służby zagranicznej osobom opuszczającym czasowo tę służbę;
  - wprowadzenie pakietu rozwiązań dotyczących ochrony interesu rodziny dyplomaty (bezpłatne urlopy dla małżonków dyplomatów pracujących w administracji publicznej, umożliwienie małżonkom podjęcia zatrudnienia za granicą, realizacja obowiązku przedszkolnego, rozszerzenie kategorii członka rodziny o dzieci małżonka, nie będące dziećmi własnymi);
  - obniżenie wymagań dla kandydatów na stanowiska dyrektorów i zastępców dyrektorów komórek organizacyjnych innych niż departamenty.

Proponowane rozwiązania mają na celu dostosowanie organizacji służby zagranicznej i form współpracy służby zagranicznej z innymi resortami do nowych potrzeb polskiej polityki zagranicznej, w celu zwiększenia efektywności podejmowanych działań i spójnej realizacji celów polskiej polityki zagranicznej przez całą polską administrację. Ponadto, celem zmian organizacyjnych jest stworzenie dla dyplomatów zachęt do wyjazdów na placówki zagraniczne, poprzez rozwiązanie pojawiających się na przestrzeni lat problemów ze statusem i uprawnieniami małżonka oraz innych członków rodziny dyplomaty.

- 3) W zakresie finansowym:
  - zmiana zasad rozliczania podróży służbowych pracowników placówek zagranicznych z tytułu ich podróży odbywanych na terenie państwa przyjmującego oraz poza granicami państwa przyjmującego
  - zmiana zasad opodatkowania dodatków zagranicznych oraz dodatków walutowych.

Proponowane zmiany zwiększą efektywność wykorzystywania środków budżetowych przez członków służby zagranicznej oraz zmniejszą koszty funkcjonowania służby zagranicznej poprzez konsolidację pewnych czynności. Ponadto opisane zmiany, dzięki zwiększeniu wpływów do budżetów domowych dyplomatów, będą kolejnym bodźcem wpływającym pozytywnie na decyzję o wyjeździe na placówkę.

- 4) Inne:
  - uregulowanie w drodze ustawy o służbie zagranicznej zasad funkcjonowania Służby Ochrony i Kontaktu (SOiK) poprzez silniejsze umocowanie służby w systemie publicznym RP, przyznanie jej prawa do używania środków przymusu bezpośredniego. Celem takiego uregulowania jest przygotowanie odpowiednich podstaw prawnych do funkcjonowania wykwalifikowanej, dyspozycyjnej kadry do ochrony placówek zagranicznych; Biuro Ochrony Rządu zaprzestało realizowania zadań ochronnych w niektórych polskich placówkach zagranicznych oraz obiektach podległych ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych. Pod ochroną BOR pozostały placówki zakwalifikowane do najbardziej zagrożonych, w szczególności znajdujące się w strefie działań wojennych oraz wysokiego zagrożenia atakiem terrorystycznym lub mające położenie w krajach o dużych niepokojach społecznych. To postawiło Ministra Spraw Zagranicznych przed koniecznością samodzielnego zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego części placówek zagranicznych zagrożonych przestępczością oraz niepokojami społecznymi w mniejszym stopniu oraz wybranych obiektów jemu podległych.
  - ograniczenie dostępu do dokumentów wytwarzanych w służbie zagranicznej w trybie ustawy o dostępie do informacji

publicznej, których ujawnienie może stanowić zagrożenie dla interesów RP za granicą, ale które nie są uznawane za informację niejawną.

3. Jakie były analizowane inne rozwiązania, w tym rozwiązania pozalegisłacyjne? Dlaczego ich nie zastosowano?

Ze względu na systemowy i organizacyjny charakter wprowadzanych zmian oraz fakt, że wszelkie zagadnienia dotyczące służby zagranicznej regulowane są ustawowo, jedynym celowym rozwiązaniem jest nowelizacja obecnie obowiązujących przepisów. Nie dokonywano analizy innych rozwiązań.

W przypadku rezerwy kadrowej rozwiązaniem alternatywnym jest prowadzenie naborów do pracy ad hoc na określone stanowiska w placówkach albo rekrutacja z bazy danych kandydatów. Stosowanie tych rozwiązań jest nieskuteczne ze względu na dużą liczbę prowadzonych naborów (ok. 500 na wszystkich placówkach).

4. Jeżeli projekt wdraża prawo UE, jakie są przewidywane rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

Projekt nie wdraża prawa UE.

5. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Funkcjonowanie służby zagranicznej nie podlega ujednoczeniu w ramach organizacji i instytucji międzynarodowych. Ze względu na specyfikę jej działania i konieczność stałego dostosowywania do bieżących wyzwań i priorytetów polskiej polityki zagranicznej, wprowadzane są rozwiązania mające na celu optymalizację funkcjonowania służby zagranicznej. W procesie poszukiwania odpowiednich rozwiązań analizowane są pomysły przyjęte i realizowane w innych państwach i, w zależności od ich przydatności dla potrzeb polskiej służby zagranicznej, dostosowywane do polskich uwarunkowań (np. wprowadzenie możliwości wykonywania zadań służby zagranicznej poza MSZ).

W zakresie SOiK przeanalizowano rozwiązania różnych państw na przykładzie ich placówek w Federacji Rosyjskiej. Można wśród nich wyróżnić cztery grupy:

- 1) Część z państw, np. Słowacja, korzysta wyłącznie z ochrony zapewnionej przez miejscowych pracowników placówek dyplomatycznych. Ich możliwość poruszania się po obiektach jest ograniczona przez systemy elektroniczne. Nadzór nad nimi sprawuje sekretarz ds. bezpieczeństwa, który jest także administratorem systemów zabezpieczenia technicznego;
- 2) W kolejnej grupie państw obowiązuje system mieszany (np. Japonia, USA). W zależności od poziomu dostępu ochrona sprawowana jest przez pracowników miejscowych lub służby państwowe (japońska policja, oddział Marines). Istotną rolę odgrywają tu także systemy zabezpieczenia technicznego. Nadzór nad ochroną obiektów sprawują oficerowie bezpieczeństwa, będący także administratorami SZT.
- 3) W przypadku Szwajcarii i Izraela, ochroną zajmuje się firma prywatna, wywodząca się z państwa wysyłającego (nie jest to regułą dla wszystkich placówek izraelskich) i najczęściej współpracująca z MSZ kraju pochodzenia;
- 4) W przypadku Bułgarii, Francji i Turcji, ochrona placówek dyplomatycznych leży w gestii krajowych służb specjalnych lub policji.

6. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Członkowie służby zagranicznej		MSZ	Zmiany systemowe, zmiany w zakresie praw i obowiązków
Pracownicy MSZ nie należący obecnie do służby zagranicznej, którzy zostaną do niej włączeni na mocy ustawy.	100 osób	MSZ	Podległość ustawie o służbie zagranicznej – zmiana zakresu praw i obowiązków
Osoby wykonujące funkcje na placówkach dyplomatycznych	2225 osób	MSZ	Zwiększenie uposażeń z tytułu zmiany zasad opodatkowania dodatków zagranicznych
Rodziny dyplomatów	2000	MSZ	Zwiększenie uprawnień: możliwość podjęcia pracy przez współmałżonków ambasadorów, obowiązkowe przyznanie urlopów bezpłatnych współmałżonkom spoza służby zagranicznej, możliwość odbywania za granicą przygotowania przedszkolnego
Kandydaci i obecni funkcjonariusze SOiK	Obecnie 92 etaty	MSZ	Przyznanie uprawnień do stosowania przymusu bezpośredniego
Kandydaci do rezerwy kadrowej	Ok. 70 osób rocznie	MSZ	
Pracownicy zatrudnieni w placówkach na podstawie polskiego prawa – niebędący członkami służby zagranicznej	800 osób	MSZ	Ustawowe usankcjonowanie podstawy prawnej wypłacania dodatku walutowego
Wszyscy obywatele			Ograniczenie dostępu do informacji publicznej

7. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został skonsultowany na poziomie jednostek podległych Ministrowi Spraw Zagranicznych. W wąskim zakresie przeprowadzono konsultacje z właściwymi komórkami Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z rekomendowanego rozwiązania

☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
 Zmiana obciążeń regulacyjnych wynikać będzie np. z likwidacji konieczności ubiegania się o paszport dyplomatyczny dla dziecka małżonka członka służby zagranicznej, nie będącego dzieckiem własnym, co miało miejsce do tej pory ze względu na ograniczone pojęcie członka rodziny, obowiązujące w obecnej ustawie. Nie będzie konieczności wszczynania osobnej drogi urzędowej, tj. wnioskowania, aby z uwagi na szczególne okoliczności (kraj urzędowania, stan zdrowia dziecka itp.) nadać dziecku małżonka członka służby zagranicznej, nie będącemu dzieckiem własnym, status podobny do pozostałych członków rodziny.

9. Wyniki analizy wpływu

Koszty w okresie 10 lat od wejścia w życie zmiany

		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	budżet państwa	2,29	21,929	21,929	21,929	21,966	22,069	221,584
Niemierzalne	Wszyscy obywatele	Ograniczenie dostępu do informacji publicznej						

Korzyści w okresie 10 lat od wejścia w życie zmiany

		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	członkowie służby zagranicznej oraz ich gospodarstwa domowe	0	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6	196

W ujęciu niepieniężnym	budżet państwa	- pokrycie realnych wydatków związanych z podróżami służbowymi dyplomatów – zwiększenie efektywności wydawania środków publicznych; - zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa placówkom zagranicznym oraz wybranych obiektów MSZ						
	rynek pracy	- obowiązkowy urlop bezpłatny dla pracowników administracji publicznej pozwoli na bezpośredni powrót do dotychczasowego zatrudnienia po powrocie z placówki, co wyeliminuje problem czasowego bezrobocia wśród członków rodzin dyplomatów, powracających z placówek; - utworzenie SOiK generuje miejsca pracy w ramach limitów etatów MSZ przyznanych przez MF						

Niemierzalne	Pracownicy urzędów państwowych	- zwiększenie motywacji pracowników, zwiększone poczucie komfortu, ułatwienie podjęcia decyzji o wyjeździe do pracy w placówce zagranicznej;						
	inne jednostki sektora finansów publicznych	- ujednoczenie pod kątem definicyjnym pojęcia „rodzina” stosowanego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz w ustawie o służbie zagranicznej. - realizacja obowiązków wynikających z ustawy o systemie oświaty						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	- ograniczenie problemu rozdzielania rodzin na czas pracy członka służby zagranicznej w placówce (część rodzin prawdopodobnie decyduje się na rozłąkę ze względu na wysokie koszty pobytu w państwie przyjmującym, wysokie koszty leczenia lub nauki w kraju urzędowania, które musieliby ponieść w przypadku aktualnie obowiązujących przepisów) - zapewnienie rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci dyplomatów przebywających za granicą pozwoli na stworzenie im równych szans przy przejściu do szkół podstawowych i ułatwi adaptację zarówno w szkołach zagranicznych, jak i polskich						
	rynek pracy	- wyjazdy członka służby zagranicznej z małżonkiem oraz ewentualne zatrudnienie tegoż małżonka w kraju urzędowania lub w placówce zagranicznej podniosą kwalifikacje danej osoby, co wpłynie na jego większe szanse na						

		zatrudnienie po powrocie do kraju
	Wszyscy obywatele	- efektywniejsza realizacja zadań służby zagranicznej, a co za tym idzie ochrona interesu międzynarodowego Polski oraz Polonii i Polaków przebywających za granicą

Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:

Koszty w ujęciu pieniężnym dla budżetu państwa generować będą:

- 1) zmiany w zasadach opodatkowania dodatków zagranicznych,
- 2) rozszerzenie definicji członka rodziny o dzieci współmałżonka nie będące dziećmi własnymi (wzrost kosztów będą powodować przysługujące z tego tytułu uprawnienia, tj. pokrycie kosztów leczenia i nauki),
- 3) wprowadzenie obowiązku pokrycia kosztów rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci dyplomatów,
- 4) pokrycie kosztów podróży do kraju związanej z leczeniem;
- 5) utworzenie zewnętrznej rezerwy kadrowej.

Dla powyższych kategorii przyjęto następujące założenia:

Ad. 1).

- średnia dieta dzienna na poziomie 45 euro;
- kurs 1 EUR = 4,26 PLN (planistyczny na br.);
- 2225 etatów w placówkach (EKK i EKN - stan na 31.01.2014);
- opodatkowanie 18% podatkiem.

Kwota, która będzie stanowiła roczny koszt dla budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego to ok. 19,6 mln zł rocznie (kwota ta jednocześnie będzie przychodem dla pracowników placówek zagranicznych).

Ad. 2).

- podróże urlopowe i przesiedleniowe dotyczą 8 dzieci rocznie (średni koszt na 1 dziecko: 500,00 EUR)
- 13 dzieci rocznie przebywających jednocześnie w placówkach zagranicznych i generujących koszty leczenia (średni koszt na 1 dziecko: 300,00 EUR)
- 13 dzieci rocznie przebywających jednocześnie w placówkach zagranicznych i generujących koszty związane z nauką (średni koszt na 1 dziecko: 13.000,00 EUR)
- kurs 1 EUR = 4,26 PLN

Szacowany roczny koszt wynikający z rozszerzenia definicji członka rodziny to ok. 750 tys. zł rocznie.

Ad. 3).

- liczba dzieci dyplomatów na placówkach objęta obowiązkiem przedszkolnym – 30 osób – ok. 1,44 mln zł rocznie.

Ad. 4).

- szacowana ilość podróży związanych z leczeniem – 20 rocznie;
- szacowany koszt jednej podróży związanej z leczeniem – ok. 5 tys. zł.
- łącznie roczny koszt – 100 000 zł

Ad. 5).

Szacunkowy koszt szkolenia 1 osoby (szkolenie konsularne i podstawowe przedwyjazdowe) – 500 zł przy założeniu przeszkolenia 70 osób zakwalifikowanych do rezerwy rocznie. W chwili wejścia w życie ustawy – brak kosztów, koszty możliwe do oszacowania po 1 roku i później

Dane do dokonania obliczeń pochodzą z właściwych komórek organizacyjnych MSZ – Biuro Spraw Osobowych, Biuro Finansów.

Regulacja w zakresie SOiK nie będzie skutkować dodatkowymi wydatkami lub oszczędnościami w sektorze finansów publicznych. Koszt funkcjonowania SOiK jest pokrywany z budżetu MSZ. W związku z przekazaniem w 2013 r. ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych realizacji zadań ochronnych w niektórych placówkach zagranicznych nastąpiło stałe przesunięcie środków finansowych w budżecie państwa z części 42 – Sprawy wewnętrzne do części 45 - Sprawy zagraniczne i członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w celu pokrycia kosztów funkcjonowania SOiK.

Również w przypadku ustawowego usankcjonowania wypłaty dodatku walutowego nie zostaną poniesione dodatkowe koszty. Rozwiązanie to obecnie jest stosowane (podstawą prawną jest zarządzenie dyrektora generalnego służby zagranicznej) i koszty faktycznie są planowane w budżecie państwa.

10. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

- integracja pionów – 30 dni od wejścia w życie ustawy na złożenie wniosku o nadanie stopnia dyplomatycznego;
- zmiany w zasadach opodatkowania dodatków zagranicznych – od 1 stycznia roku następującego po roku, w którym ustawa

wejdzie w życie - uruchomienie działalności SOiK w większości placówek zagranicznych – rok 2015 - dostosowanie przepisów wykonawczych – w okresie 6 miesięcy vacatio legis - w pozostałym zakresie: z dniem wejścia w życie przepisów ustawy
11. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane? Ewaluacja efektów projektu nastąpi najwcześniej po trzech latach od wejścia ustawy w życie, w celu pełnego obrazu dla wszystkich proponowanych zmian okres ten powinien obejmować co najmniej trzy rotacje zagraniczne. Dla rozwiązań niemierzalnych narzędziem ewaluacji będzie ankieta ewaluacyjna wskazująca, czy w ocenie kierowników placówek i kierowników jednostek organizacyjnych MSZ wprowadzone rozwiązania w istocie przyczyniają się do zwiększenia efektywności działania, np. poprzez szybsze podejmowanie decyzji, skrócenie czasu załatwienia sprawy, sprawniejszy przepływ informacji między resortami.
12. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak załączników

